

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
11. AVG
1994

Letnik XLIX
Štev. 32 (2767)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Vestnikov izlet 94

Bralce in prijatelje Slovenskega vestnika obveščamo, da bo letošnji izlet zaradi državnozbornskih volitev teden dni pozneje kot običajno, in sicer **14., 15. in 16. oktobra.**

Skupaj se bomo popeljali na otok Krk, kjer bomo v udobnem hotelu in na izletu preživeli prijetne dneve.

Cena bo okrog 1.400 šilingov, vanjo pa je vključen prevoz od doma, bivanje s popolno oskrbo in izlet z ladjo.

Vse podrobnejše informacije vam bomo posredovali v prihodnjih številkah. **Uredništvo**

„Zvezda“ je tu – Die „Zvezda“ kummt!“

Tudi tako se da delati reklamo za dobro in kulturno stvar: SPD „Zvezda“ v Hodišah je za svojo 90-letnico ubralo novo pot obveščanja ljudi in v svojo reklamno dejavnost vključilo poštna vozila. Rumene avtomobile s simbolom „Zvezde“ in dvojezičnim napisom, so ljudje sprejeli kot nekaj povsem normalnega, le redkim se je zaletelo. Če Hodišani danes zagledajo poštno vozilo, se dostikrat čuje vzklík „Zvezda“ je tu – Die „Zvezda“ kummt!“.

Srbija svojim bratom preko Drine obrnila hrbet!

Balkan je nepredvidljiv. Le malokdo je še pred tednom dni verjel v zasuk v Miloševićevi Srbiji. Šele ko so začeli mediji odkrito in grobo obračunavati z vodji bosanskih Srbov, pisali o njihovem razuzdanem življenju, črniti vodjo Slobodana Karadžića, je postalo vse bolj verjetno, da bo Milošević obrnil Karadžiću hrbet. Zgodilo se je prejšnji četrtek, ko je skupščina bosanskih Srbov na Palah še tretjič zavrnila delitveni načrt, ki ga je pripravila kontaktna skupina za nekdanjo Jugoslavijo v Ženevi.

To je v Srbiji izbilo sodu dno. Mednarodni posrednik, predvsem Rusa Kozirev in Čurkin, so Srbiji obljubili čimprejšnjo ukinitve ekonomske in politične blokade, ki je za to osiromašeno državo nujna. Milošević je moral zgrabit za vabo, najbolj zaradi svojega položaja, Karadžić pa se za njegovo stisko ni zmenil. In tako je prišlo do ustavitve pomoči, prekinitve odnosov in celo do razglasitve nezaželjenosti za srbske bosanske voditelje v Srbiji.

Toda Karadžić se ne da. Kot

predsednik bosanske republike srbske je že izdal dekret o splošni delovni obveznosti in ustanovitvi delovnih brigad, ki naj bi obdelovale polja, usposobile tovarne za proizvodnjo in drugo, da bi bosanska srbska država lahko samostojno preživela.

Oglasili so se tudi Srbi iz Kninske krajine na Hrvaškem, ki bi se želeli združiti z bosanskimi Srbi, skupaj pa naj bi ustanovili kneževino srbskih držav, katero naj bi vodil princ Tomislav Karadjordjević.

Kako se bo to nemirno po-

dročje umirilo, ni mogoče napovedati. Presenečenja si bliskovito sledijo. Znotraj Srbije vre. Kaj bo storil najbolj nevaren Miloševićev tekmeč, četniški vodja Vojislav Šešelj, še ni znano. Po svojih dosedanjih izjavah pa Srbov onkraj Drine ne bo pustil v stiski. Muslimani v Sandžaku zahtevajo avtonomijo, enako Albanci na Kosovem, gibanje pa se ponovno pojavlja tudi v Vojvodini. Znani srbski rek s štirimi S Samo Sloga Srba Spasava so že zamenjali s Srb Srba Sa Sekirom. **J.R.**

Stranke iz sosveta

V sosvetu za gradiščanske Hrvate se zadeve razvijajo izredno neprijetno. Zadržno sejo, ki je bila 3. avgusta, so morali zaradi nesklepnosti prekiniti. Vzrok za to je bila neskladnost stališč ÖVP in SPÖ.

Manjšinska predstavnik Zelenih in državnozbornska poslanka Terezija Stoisić je zato zahtevala, da naj politične stranke zapustijo sosvet, ker ne gre, da iz volilno taktičnih razlogov blokirajo in bojkotirajo delo soseta.

Po mnenju Stoisićeve povsem zadošča, če so stranke v sosvetu zastopane s predstavnikom brez glasovalne pravice. Zeleni da so že večkrat kritizirali politično motivirano zastopstvo v sosvetu. Pristojni zvezni urad to očitno ocenjuje drugače, saj je dve strankarski društvi samo zato ocenil kot nadstrankarski, da je bila v sosvetu zagotovljena premoč strank nad organizacijami narodne skupnosti.

Stoisićeva je že nekajkrat zelo jasno kritizirala poslovanje hrvaškega sosveta, predvsem vmešavanje političnih strank jo zelo moti. Pred dnevi je izjavila, da sosvet v sedanjem sestavu gradiščanskim Hrvatom v bistvu nič ne koristi in je le podaljšana roka gradiščanske SPÖ in ÖVP.

Preberite:

str. 2 – O pisanju ljubljanskega „Dela“ – komentar

str. 3 – Celovec in Kranj se pripravljata na sejma

str. 4 – V Svečah bo spet slikarska kolonija

str. 5 – Dr. Inzko se ne strinja z dr. Sturmom

str. 7 – Sokoli so se srečali na zletu v Pragi

Zaradi praznika velike gospojnice, 15. avgusta, boste prihodnji Slovenski vestnik prejeli v petek, 19. avgusta.

Uredništvo

Suša: Domej zahteva podporo kmetom

Zbornični svetnik Skupnost južnokorokških kmetov Štefan Domej je za kmete, ki jih je letošnja suša oškodovala, zahteval od deželne vlade finančno pomoč iz sredstev sklada za katastrofe. V tej zvezi je ostro kritiziral pristojne urade pri deželni vladi, ki da so se doslej omejili zgolj na ugotavljanje škode, ni pa jasno, če jo bojo tudi res povrnili. Domej je v tej zvezi opozoril na lansko izkušnjo, ko koroški kmetje, drugače kot v drugih zveznih deželah, kljub hudi škodi, ki jo je povzročila suša, niso dobili nobene odškodnine. Na sliki: turščico oz. koruzo ali sirk je pri Hodišah suša hudo zdelala.

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ v Hodišah

vabi na igro na prostem

„MUNDE“

Felixa Mittererja

v soboto, 13. avgusta, ob 20.30 uri nad Kopitarjem v Šmiklavžu

gostuje igralska skupina SPD „Radiše“

(v primeru slabega vremena bo organizator sporočil nov termin)

Novinarjeve (strankarske) packarije v ljubljanskem „samostojnem“ Delu

Da si bomo takoj na čistem, za kaj gre. Za serijo prispevkov, lahko bi rekli kar kriminalno nadaljevanko, pod skupnim naslovom „Zamejci kot krinka za beg kapitala“, ki je pred desetimi dnevi burila duhove med slovenskim bralstvom Dela, tega včasih najresnejšega in najbolj uglednega slovenskega dnevnika. Novinar Igor Guzelj je zagotovo od navdušenja kar nekajkrat zakričal Arhimedov hevreka! našel sem, ko je odkril mapo, ali pa mu jo je nekdo nalašč podtaknil, o nekaterih skrivnostih povojnega financiranja zamejskih Slovencev. Osti serije so sicer prvenstveno uprte v prejšnji sistem, v katerem je pomoč zamejcem potekala predvsem preko komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri RK Socialistične zveze. Začel je raziskovati, pri tem pa ni imel najbolj srečne roke, morda ne potrpljenja, ali pa slabe informatorje. Samo pri „begu kapitala“ h koroškim Slovencev je v njegovih prispevkih kar nekaj bistvenih vsebinskih napak in pomanjkljivih in netočnih podatkov. Tako je namreč namesto poštene rešerše, poglobljene analize nastala novinarska packarija, kakršne si noben resen novinar, še manj pa časopis, ne bi smel privoščiti.

Globoko se strinjam z reakcijo, ki jo je vodstvu Dela iz Trsta poslal Dušan Udovič in tudi s komentarjem urednika Republike Marjana Sedmaka. Žal pa naši bralci na Koroškem osrednje časopise premalo berejo, „Dela pa niti kupiti ne morejo, zato tudi Guzeljeva packarija ni imela velikega (željenega) odmeva.

Namen Guzeljevega pisanja ni težko prepoznati. Sam pravi, da gre za razkrivanje skrbno varovanih skrivnosti nekdanjega režima, čudi pa, da je kot nekdanji novinar istega režimskega časopisa, saj je bilo Delo glasilo SZDL, naenkrat začutil potrebo, da ta režim razkrinka. Če ne kaj drugega, vsaj to kaže na novinarjev oportunistem. Komu koristi razkrivanje dejavnosti nekdanje SZDL? Prav v tem obstaja sum, da se za pisarjijo skriva določeno strankarsko obračunavanje in to na zelo podel način, preko hrbtov zamejskih Slovencev. Etično to pač ni, moralno tudi ne, v nacionalnem slovenskem interesu najbrž tudi ne, v čigavem torej sploh je?

Zamejcev nikakor nočem povzdigniti v „svete krave“, v tabuirane skupnosti, katerim pomoč naj bi bila nepregledna, zastrta pred domačimi davkoplačevalci, dajana na nedemokratičen način, pod mizo, prenašana preko meje v nahrbtnikih oz. kovčkah, neevidentirana. Prav zaradi tega prav zamejci že kar nekaj let zahtevajo javnost in legalnost. Toda Guzelj pri tem ni upošteval preteklih izkušenj, ko vsaj za koroške Slovence pomoči ni bilo mogoče javno regulirati niti z vlado na Dunaju niti v Celovcu. Če je kaj poučen, me bo že razumel. „Gledanje v stran“ je bila tedanja praksa ne samo Slovenije oz. Jugoslavije, temveč tudi Avstrije in najbrž tudi Italije. To se je najbolj očitno kazalo pri izdatni avstrijski finančni pomoči nemški manjšini na Južnem Tirolskem. Koliko je imela Slovenija pri tem zvezane roke v jugoslovanski federaciji in zaradi vedno ne najboljših odnosov z Avstrijo, bi moral najbolj vedeti prav Guzelj. Toda na te elemente je iz slepe želje po senzacionalnosti očitno pozabil. Pozabil pa je tudi na to, da je imel bivši (opljuvani) režim vendarle vsaj nekoliko izdelano nacionalno strategijo in je tako za svoj narod v Sloveniji kot tudi za zamejske Slovence kar precej storil. Brez vpete skrbi za zamejstvo v nekatere proračunske postavke najbrž ne bi bilo nujnega kulturnega razvoja med zamejci, ne nekaterih dvojezičnih otroških vrtcev, ne prepotrebne mladinske doma v Celovcu. Je tovrstno pomoč potrebno (v novem režimu) kriminalizirati? To je vsaj nepošteno! In potem beg slovenskega kapitala v mešana podjetja v zamejstvu. Prihodnost bo pokazala, da je bilo ustanavljanje teh najbolj smiselno, pa ne le zaradi kakih 500 delovnih mest, ki so jih zasedli koroški Slovenci, pač pa predvsem zaradi tega, ker je Slovenija s temi firmami z eno nogo že stala v tako željeni Evropski uniji.

Veleumni Igor Guzelj je s svojo packarijo prezgodaj končal. Slediti bi moralo vsaj še eno nadaljevanje. Pika na i. Analiziral naj bi, kako se je do zamejstva obnašala nova oblast, kako je ta razdeljevala pomoč, označevala nekatere za privilegirane, druge za oškodovane, pustila skoraj shirati nekatere težko priborjene ustanove in institucije koroških Slovencev, t. im. levico hotela spraviti na kolena, na Avstrijskem in Tržaškem. Raziskal naj bi motive za tako početje, ne pa samozadovoljno končal sredi stavka v veliko veselje naših „prijateljev“ v koroškem hajmatdinu.

Jože Rovšek

Veleizdaja? Ne, še huje - veleneumnost!

Tako je v Republiki naslovil svoj komentar na Guzeljevo pisanje urednik Marjan Sedmak

Pred volitvami 11. septembra Štirje kandidati za kapelskega župana

V trški občini Železna Kapla-Bela se pripravljajo na volitve župana. Izvolitev je postala potrebna, ker je dr. Diefried Haller z vstopom v kolegij deželne vlade moral oddati funkcijo župana. Na podlagi sklepa deželne vlade bojo volitve novega kapelskega župana 11. septembra 1994.

Za mesto župana se potegujejo štiri osebe, ki so jih kandidirale frakcije, zastopane v kapelskem občinskem odboru, kjer je trenutni sestav sledeč: SPÖ ima 13 odbornikov, ÖVP 4, EL 3 in FPÖ 2.

Kapelska socialdemokrati so za glavnega kandidata določili dr. Petra Haderlappa, bivšega deželnozborskega poslanca in novoimenovanega ravnatelja velikovške gimnazije. Za ÖVP se za mesto župana poteguje podjetnik Adolf Welz, Sabine Kerth pa je kandidatka FPÖ. Enotna lista Železna Kapla je za županjekega kandidata imenovala Franca Jožefa Smrtnika, ki je pri zadnjih volitvah dobil 15 odstotkov glasov.

V obrisu predstavljamo kandidate, njihove politične cilje in načrte.

Franc Jožef Smrtnik načelno meni, da je izid nejasen, da je vse mogoče, ker bo tokrat zadržanje volilcev drugačno kot prejšnji krat. Tokrat bodo ljudje volili samo župana, ne pa stranke. Kandidat EL pričakuje boljši rezultat kot na prejšnjih županijskih volitvah, ko je dosegel 15 odstotkov, in preko tega vstop v drugo kolo. Nasploh pa mora biti človek optimist, če se že postopi take

naloge, si Smrtnik sam vliva poguma in odločnosti. Mesto župana je po njegovem mnenju na dosegu.

Svoj optimizem gradi predvsem na tem, da ga ljudje poznajo in vedo, da je kulturno, politično in gospodarsko zelo dejaven. Poleg tega je kot frakcijski vodja EL dokazal svoje sposobnosti.

Njegova volilna težišča so: izboljšati soodločanje občanov, krepi občinsko obrobje in ne samo center, razrešiti prometni kaos v Železni Kapli, ki je nastal zaradi prevozov k Obirskim jamam, z ureditvijo postajališč in parkirnih prostov zunaj centra. Nadalje propagiranje tudi drugih naravnih lepote Železne Kaple, na primer Koroških pečin in Belške Kočne, krepitev malih podjetij in pomnožitev delovnih mest in s tem zaustavitev odselitve, gradnja novih stanovanj in taka prostorska ureditev, ki bo zaustavila odsejevanje iz grap in stranskih dolin. Slovenci naj bi pri volitvah skupno vlekli za eno vrv – za kandidata EL Franca Jožefa Smrtnika.

Adolf Welz, podjetnik in trgovec, je vodja kapelske ljudske stranke in zastran svojih možnosti, da bi zasedel županijsko mesto, bolj redkobeseden. Upa pa, da bo dosegel drugo kolo. Največji konkurent za to je po njegovem mnenju prav EL. Težišča njegove volilne kampanje so delovna mesta in ekologija ter konec dvorazredne družbe, ki se je po njegovem prepričanju zelo razpasla v Železni Kapli. Na eni strani so občinske oz. javne strukture, kot so to kopalnice in podobno, ki uživajo vso podporo, na drugi strani pa zasebni sektor, ki s svojimi davki omogoča delovanje javne roke, vendar še zdaleč ne uživa enakih ugodnosti kot javna roka. Welz zahteva izenačene pogoje za obe plati.

Dr. Peter Haderlap, promovirani pedagog je bil pred dnevi definitivno imenovan za ravnatelja velikovške gimnazije. Če bo postal župan, in o tem sploh ne dvomi, šole ne bo obesil na klin, ampak bo vzporedno opravljal obe funkciji. Haderlap je prepričan, da bo postal župan že v prvem naskoku 11. septembra, tako da drugo kolo 25. septembra ne bo potrebno.

Kandidat socialdemokratske stranke, v pretekli mandati dobi je bil tudi deželnozborski poslanec, ima zajeten delovni program, ki bi ga po geslu „Za vsakogar nekaj“ rad uresničil. Težišča so: varovanje zaloga pitne vode, ohranitev in pomnožitev delovnih mest, krepitev občinske skupnosti in upoštevanje ter spoštljiv odnos do kulture, izgradnja infrastrukture in s tem ustvarjanje pogojev za kvaliteten turizem z optimalno izrabo zdraviliščne ponudbe, impulzi za kmetijstvo in obrt, prometni koncept in mala obvoznica za Kaplo, ureditev glavnega trga.

Sabine Kerth. Edina ženska v kandidaturi štiriperesni detelji je Sabine Kerth, glavna kandidatka FP. Kot glavni cilj županijskih volitev si je postavila pomnožitev glasov – pri zadnjih volitvah ji je malo več kot 1 odstotek občanov prisodil županijske sposobnosti. Tokrat upa, da bo njenih privržencev več. Drugo težišče njene kandidature je zmanjšanje strankarskih pritiskov in vpliva „prave“ strankarske knjižice. Tudi brez strankarskih navez naj bi bilo mogoče doseči svoje cilje. Kerthova upa, da bo prišla v drugo kolo, čeprav to ni v prvem planu.

Franc Wakounig

Velikovčani se puntajo zaradi obvoznice

Velikovčanom je prekipelo. Zaradi vse hujše prometne obremenitve so včeraj ob desetih dopoldne blokirali glavni trg za ves promet. Hkrati so zahtevali gradnjo obvoznice, ki bi mesto razbremenila in s tem pomagala dvigniti življenjsko kvaliteto v podjanski prestolnici.

Trenutno pelje dnevno okoli 12.000 vozil, med njimi precej tovornjakov, skozi mesto in čez glavni trg. Posledica tega so hrup, zasmrajeno okolje, zamašene ulice in sploh živčnost v mestu. Vrhu tega pod temi nevzdržnimi pogoji trpijo trgovine in podjetja, ker kup-

cev skoraj ni več v Velikovec. To pa pomeni, da kupna in gospodarska moč mesta stalno pada in da se ljudje že masovno odseljujejo. Velikovec je ponoči že podoben fantomskemu mestu, saj le težko srečas ljudi na cesti.

Velikovčani zahtevajo obvoznico. Vendar je zgodba o njej stara že mnogo let. Variant in inačič je bilo izdelanih že ničkoliko, celo predor pod mestom, tako imenovana podvoznica, se je že pojavil v diskusiji. A ključno vprašanje, kdaj bo začeli graditi obvoznico, je še zmeraj odprto.

Tudi up, da bo avtocesta prinesla olajšanje, se je razblinil. Nekateri celo menijo, da je zadeva sedaj še hujša, kajti skozi Velikovec pelje direktna cesta do Klopinijskega jezera – in poleti se tja kar valijo avtomobilske kolone turistov in kopalcev, ki z avtoceste zavijajo proti jezeru. Velikovcu pa ostanejo samo ropot, prometna stiska in zasmrajzen zrak.

Včerajšnje blokade mestnega centra niso podprli samo Velikovčani, ampak tudi občani sosednjih občin. Sedaj sta na potezi ministrstvo za gradnjo in deželni cestni referent. f.w.

Celovski sejem s kakovostno ponudbo

Napočil je čas sejma. V soboto, 13. avgusta, ob desetih dopoldne bo zvezni kancler Vranitzky ob navzočnosti najvišjih deželnih predstavnikov odprl 61. mednarodni celovski sejem, ki bo trajal do nedelje, 21. avgusta.

Goli podatki o sejmu so sledeči: na 24.500 kvadratnih metrih razstavne površine bo neposredno razstavljalo 458 razstavjalcev in bo dodatno zastopanih še 170 firm. Razstavjalci prihajajo iz 25 držav, to je skoraj vseh evropskih ter iz Izraela, ZDA, Singapurja, Japonske, Kenije, Peruja in Indije.

Geslo sejma je „Veselite se novega“, posebna razstavna težišča pa naj gostu olajšajo

ogled in obisk ter odločitve za to ali drugo robo.

Eno od težišč je bivanjska kultura, ki bo skoncentrirana v posebnem salonu v hali 5, v hali 9 pa bojo na ogled kopalnice vseh vrst in izvedb.

Koroška se zadnja leta skuša uveljaviti kot dežela mode – tudi letos so na sporedu dnevne modne revije.

Hala 3 je domala v celoti rezervirana za gradbenice in graditelje domov ali stanovanj.

Celovski sejem pa je tudi priložnost za nakup vrhunske umetnosti. V prvem nadstropju hale 12 razstavljajo avstrijske in slovenske galerije znane domače in mednarodne umetnike, na ogled pa bojo tudi kovinske skulpture.

V hali 8 pa se bojo predstavili koroški izumitelji s svojimi inovacijami.

Da kamnoseštvo ni samo izdelovanje nagrobnih kamnov, bojo kamnoseki skušali dokazati v hali 7.

Celovška sejemsko družba si prav od pozitivne odločitve Avstrije za pristop k EU pričakuje močne impulze za koroško gospodarstvo, kar naj bi se odražalo tudi na sejemskem področju. Kot sejem z dolgoletno tradicijo in bogatimi izkušnjami pa se prav celovškemu sejmu ni treba bati evropske konkurence. Nasprotno, evropska odprtost je nov in dobrodošel izziv, na katerega so v Celovcu pripravljene.

W.F.

Hkrati s celovškim sejmom vabi na obisk tudi Gorenjski sejem v Kranju

Vojna naredi svoje. Še posebej taka, kot je v nekdanji Jugoslaviji. Prizadene vsakdanjik, človeka postavi v vrsto za preživetje, tisto biološko, prizadene medsebojne odnose, ruši vrednote. Nekdanji sodelavci in prijatelji si postanejo tujci, kultura, kolikor je še ostane, postane v „jugoslovanskem“ primeru nacionalna, znanost režimska ali pa izgine v ilegalo.

Dr. Mirko Wakounig je bil med pobudniki mednarodnega simpozija v Beogradu, glavnem mestu nekdanje in sedanjega preostanka Jugoslavije. Zanimale pa ga niso samo razprave na temo Medkulturnost v multikulturnih družbah, temveč tudi, kako deluje v vojno vpletena država, in seveda, kako v njej preživijo ljudje.

Za Slovenski vestnik je napisal nekaj osebnih vtisov, podkrepjenih z razmišljanji strokovnjaka, ki jih bomo objavili v nadaljevanjih.

piše dr. Mirko Wakounig

Vtisi iz velemesta Beograd

Bivši kulturno-intelektualni center je danes obrobje

Mrznja do Nemcev, Avstrijcev in tudi Slovencev

Pogovori z ljudmi v Beogradu so bili težavni in napeti. Pri njih sem opazil veliko distanco, kot bi hoteli reči, naj jih ne nadlegujem s svojimi vprašanji. Pred leti podobnih reakcij v Jugoslaviji nisem doživel, čeprav sem skušal izvedeti, kako si judje organizirajo svoj vsakdan in doživljajo politično vzdušje. Vedno sem nalezl na odprtost, gostoljubnost in željo po kramljanju. Tokrat pa se je po nekaj stavkih začelo zatikati in pogovori so bili brz

pri kraju. Pozoren na te reakcije sem začel razmišljati, zakaj ta hladna rezerviranost ljudi. Sem bil s svojimi vprašanji o vsakodnevem življenju neobziren, vsiljiv, nepremišljen in morda celo žaljiv? Šele sčasoma sem dojel, da me izdaja moj slovenski naglas. Uslužbenec v hotelu, v katerem je bil simpozij in kjer smo stanovali, mi je pojasnil, da se veliko srbskih ljudi čuti od Slovencev, torej od Slovenije, prevarane. Zato naj se tudi ne čudim, če so mnogi od njih hladni do mene. Med srbskim prebivalstvom bom težko našel koga, ki bi odobral „odhod Slovenije iz

bivše Jugoslavije“.

Pogovori pa niso bili nič pristranejši, če sem sogovornikom skušal razložiti, da nisem iz Slovenije, ampak Slovenec iz Avstrije. obratno. nekateri so postali še bolj redkobesedni, drugi so svojo mrznjo jasno izrazili. Prav avstrijska in nemška politika sta po mnenju srbskih sogovornikov največ prispevali k razpadu bivše Jugoslavije. Krivi sta tudi, da je prišlo do vojne v Bosni in Hercegovini. Predvsem zunanja ministra Mock in Genscher sta za mnoge med glavnimi pov-

ročitelji jugoslovanske tragedije, ker sta najbolj podpirala odcepitev in tako kršila mednarodnopravno določbo o nevmeševanju.

Ta ocena seveda ni povsem brez osnove, kajti precej zahodnih kritičnih žurnalistov, ki so dolgo časa preživali na Balkanu in spremljali politični razvoj zadnjih desetletij, že dalj časa opozarja na zgrešeno zunanjo politiko Avstrije in Nemčije. Po njihovem mnenju sta ti dve državi s svojo enostransko in nepremišljeno politiko (npr. priznanje Hrvaške ter Bosne in Hercegovine) vzplamteli konflikt še zaostri.

44. Gorenjski sejem vabi

Ne samo Celovec, ampak tudi gorenjska prestolnica Kranj se pripravlja na svoj sejem – na 44. Mednarodni gorenjski sejem, ki bo trajal od petka, 12. avgusta, do nedelje, 21. avgusta 1994. Že nekaj skupih statističnih podatkov potrjuje pomen in važnost tega sejma za slovensko in regionalno trgovino in gospodarstvo. Vseh razstavjalcev na sejmu bo 969, od tega jih prihaja 67 iz tujine, 902 pa bosta domača. Največ tujih razstavjalcev prihaja iz Avstrije, ostali pa iz Nemčije in Makedonije. Na sejmu so zastopane domala vse evropske in številne ameriške in azijske države.

Ponudba 44. Mednarodnega gorenjskega sejma obsega kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, blago široke porabe, mlečne izdelke, opremo mlinic in klavnice, opremo vrtov, za šport in razvedrilo, avtomobile in kolesa, belo tehniko, montažne hiše, kuhinjsko in gospodinjsko opremo in dru-

go. V bistvu lahko rečemo, da bo za vsakogar dovolj na razpolago.

Po dolgem času bo spet odprt zabavišni park, seveda pa bojo prav stojnice in gostilne, kjer vam bojo postregli z jedili na žaru, z morskimi specialitetami ter z domačo kuhinjo in domačim vinom, ena od glavnih atrakcij sejma.

Na predstavitvi kranjske sejemске dejavnosti v Celovcu je direktor sejma Franc Ekar opozoril tudi na ostale sejemске prireditve, kot so to „Slovenski proizvodi – Slovenska kakovost“ in Jesenski sejem med 23. in 27. septembrom, sejem „Zaščita 94“ od 4. do 8. oktobra ter nadalje „Kranjski zimskošportni sejem“ (17. do 20.11) in „Božično-novoletni sejem“ (15. do 23.12. 1994).

Ravnatelj celovškega sejma Pawlik pa je poudaril, da časovna vzporednost sejmoma ne škoduje, temveč se je izkazala za pozitivno.

W.F.

Za dolgoletno delo v občinskem odboru Škocijan se je odborniku EL Andreju Polzerju, pd. Vazarju iz Vesel zahvalil njen predsednik Andrej Wakounig

V zvezi z razpadom Jugoslavije sem podobno in v marsičem še ostrejšo kritiko nemškega in avstrijskega vmešavanja bral v knjigi „Die Zerschlagung Jugoslawiens. Bürgerkrieg und ausländische Intervention“, ki jo je napisal mednarodno priznan ameriški publicist in vojni opazovalec Arnold Sherman.

ko otrok in starejših kakor ponorela četa pri Sarajevu... Dokler teh ljudi ne bodo postavili na zatožno klop, pravičnosti ne bo.“

V pogovorih z navadnimi ljudmi po beograjskih ulicah sem občutil, kako moč imajo mediji, ki nam dan za dnem sugerirajo krivce. V primeru jugoslovanske tragedije so Srbi za zahodne medije „nenasitni, požrešni, krvoločni in nasilni“. Zahodni pisci, ki radovedno iz razmeroma varnih krajev (npr. Zagreba, Beograda) zijajo na oddaljena bojišča, pošiljajo deloma neresnična, površna in izkrivljena poročila o nasiljih Srbov in pronicljivo oblikujejo javno mnenje v zahodnih državah. Ni torej čudno, da imamo ob primeru poročanja o jugoslovanskih vojnih vihrah opraviti z „bitko laži“. Za zahod velja, da se bo proti Srbiji lahko vojskoval šele tedaj, ko bo „bitko laži“ dobil na domači fronti. Šele ko sem pazljivo prisluhnil ljudem, ki so mi pripovedovali, kako so sami doživljali zaostrovanje odnosov med republikami bivše Jugoslavije, sem opazil, kako zahodnjaško je moje gledanje na celotno tragedijo.

Citat iz njegove knjige: „Združeni narodi že dalj časa govorijo o mednarodnem sodišču za vojne zločince. Bodo prišli pred sodišče samo domnevni posiljevalci žensk, ali pa tudi tisti, ki so odgovorni za propad celega naroda? Bodo preganjali samo krivce v gorskih utrdbah Bosne, ali pa tudi tiste, ki sedijo v sobanah različnih parlamentov, v birojih Združenih narodov nad East River Manhattanom, v sterilnih birokratskih kabinah v Bruslju? Kajti tam so ljudje, ki so zaneli domala nekontroliran požar v osrčju Balkana. Ti imajo na vesti več ljudi, neskončno veli-

Sveški slikarski teden že vabi

Štirinajstič že bojo letos v tednu pred začetkom šole slikovite Sveče kulisa slikarskega tedna. Od nedelje, 4. septembra, pa do sobote, 9. septembra, bojo v vasi legendarnih Einspielerjev in njihovih delavnih potomcev delali, ustvarjali, slikali in risali slikarji iz alpe-jadranskega osrčja – iz Slovenije, Furlanije in Koroške, pridružila pa se jim bo še gostja z Dunaja.

Pobudnik in nosilec prireditve je SPD „Kočna“. Ko so v Svečah njega dni orali ledino za slikarski teden, se niso obremenjevali z mislijo, da ta pobuda vaškega društva v sebi dejansko nosi široko in evropsko dimenzijo. Tudi ne s tem, da je ta pogumni korak izraz kulturne samopomoči slovenskega koroškega društva, ki skuša preseči ozke meje in mere takratne dostikrat utesnjujoče in prežvečene kulturne tradicije. Lotili so se dela, ker so bili prepričani, da ravnajo prav. Danes, pa ne šele danes, se v Svečah vsega tega zavedajo in so ponosni na dosežke slikarskega tedna. Vrh tega so Sveče bile vzor drugim likovnim kolonijam, med drugim milštatski.

Tatjana Feinig

Sveče so bile in so še zmeraj tudi nekaj več – namreč kraj srečanja in komunikacije. Tu so ustvarjali in se srečavali med seboj in z domačini ter se z njimi družili največji likovni kalibri posameznih dežel alpe-jadranskega osrčja. Naj iz Koroške omenimo samo Hansa Staudacherja, Valentina Omana, Inge Vavro, Jožeta Boshitza in Rudija Benetika. Do sedaj je sodelovalo nad 90 slikarjev – številka, ki da slutiti, koliko organizacijskih priprav je potrebnih, da teden poteka

zadovoljivo. Vrh tega je treba biti seznanjen, na tekočem, se temu reče, z likovnim utripom v posameznih deželah, vsakega posameznega slikarja bi bilo treba poznati.

Kot nam je povedala predsednica SPD „Kočna“ mag. Tatjana Feinig, bojo letos sodelovali sledeči umentiki:

Slovenija: prof. **Lojze Logar**, prodekan ALU (Akademija za likovno umetnost v Ljubljani), trenutno avtoriteta na likovnem področju v Sloveniji.

Gregor Kokalj, akademski slikar in dobitnik študentske Prešernove nagrade.

Furlanija: **Marija Trevesi de Zorzi** (Trst) in **Ivan Crico** (Gorica).

Koroška: **Barbara Möseneder** in **Petar Valdek**, trenutno celovški mestni slikar. Študij likovnih umetnosti v Ljubljani. Šele pred dobrim pol leta mu je z družino uspel beg iz Sarajeva. Po eksploziji granate je oglušil na eno uho.

Christl Bolterauer z Dunaja bo sodelovala kot gostja.

V galeriji Gorše/pri Vrbniku bojo ves teden popoldne od 14. do 16. ure workshopi za vsakogar, umetniške delavnice, ki jih bosta vodila Rosvita in Hugo Wulz. Rosvitino težišče bo izdelovanje (punčk) puž ali čeč, kot v Rožu pravijo, Hugo pa se bo posvečal barvni monotipiji.

V stari šoli pa bo od torka, 6. 9., do petka 9. 9., med 14.30 in 16. uro otroški ustvarjalni popoldan.

Zanimiv bo tudi vzporedni družbeno-kulturni spored. V nedeljo, 4. septembra, bo ob 18. uri pri Vrbniku – Galerija Gorše – pozdravni in spoznavni piknik.

V četrtek, 8. 9., ob 20. uri (ob osmih zvečer) bo pri Adamu gostovala skupina „Hortus musicus“ s srednjeveško lutkovno komedijo „L'Amfiparnasso“ Orazia Vecchija. Nastop vrhunskega celovškega ansambla najtopleje priporočamo.

Na zaključni prireditvi 10. septembra prav tako pri Adamu, kjer bojo na ogled slike (možen seveda tudi odkup), pa bo občinstvo seznanjeno z jazzovsko glasbo Tonča Feiniga.

wafra

Slikarjeva oporoka v galeriji Rožek

Konradu Kollerju, mojstru koroškega skurilnega slikarstva, je namenjena najnovejša razstava v galeriji Rožek, odprta preteklo soboto. Slikar, po poklicu zdravnik, je v galeriji Marije Šikoronje star in priznan znanec, saj je sodil med prve umetnike, ki so po otvoritvi razstavljali v galerijskih prostorih v Semislavčah.

Kollerjeve slike so na prvi videz skurilne, čudaške, malce zavijajoče na navivno slikarstvo, neproporcionalne in v najboljšem pomenu primitivne, prvinske. So odraz videnja zdravnika, ki za kuliso podobno zasebnih in družbenih okvi-

rov in prisil, v katere sta vpeta posameznik in vsa družba, opazuje in spozna zakulisno skrivnost kot jedro resnice in dejstev. In to jedro z vsemi skrivenčenimi, zvitimi in po svoje odmerjenimi podobami ga zanima in kot takega ga prenaša na platno, pred oči gledalca.

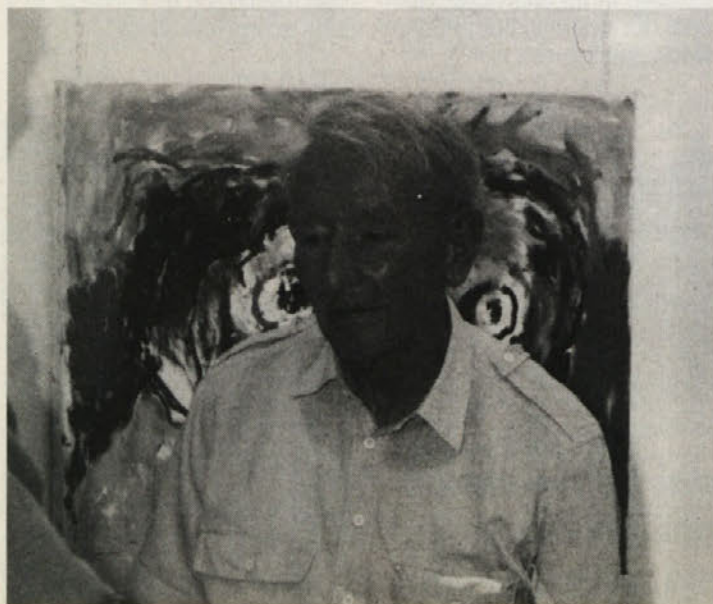
Zato te podobe tudi tako privlačijo gledalca.

Izpovedno zelo močne so slike, v katerih se slikar v kohabitacijskem smislu spoprijema s stalnim koroškim vprašanjem – to je s sožitjem v deželi in z odnosom do soseda onstran Karavank.

Razstavo v rožeški galeriji je umetnik, ki ga je pred časom zadela kap, postavil pod oporočno geslo „Zdaj, ko je vse dopolnjeno.“ Na osnovi gesla in po vsem, kar je dosegel kot zdravnik in kot slikar ter kot (manj poznan) pesnik, je treba pričakovati, da je bila to tudi poslovilna razstava dr. Kollerja. Tudi zategadelj velja lastnici galerije Mariji Šikoronji priznanje za razstavo.

Razstava, ki jo je odprl slikarjev sošolec dr. Goess, je odprta do 4. septembra od srede do nedelje med 15. in 18. uro.

Franc Wakounig

Umetnik Koller pred svojo sliko

Dr. Štefan Jelen,
zdravnik v Železni Kapli,
sporoča,
da ima dopust
od 16. do 28. avgusta.

**Iščemo
vzgojiteljico**

za internat Zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu.

Prijavite se na tel.:
042530275022

**Zveza združenj borcev
in udeležencev NOB
Ravne na Koroškem
vabi**

na komemorativno in tovariško srečanje ob 50. obletnici smrti Franca Visočnika – Falenta, komandata III. bataljona Vhodno-koroškega odreda, in Karla Klančnika – kurija tega bataljona,

ki bo v soboto, 27. avgusta 1994, ob 10. uri v Podpeci – na Najbrževem (pri Eriku Podojstršku).

Na srečanju bosta spregovorila:

Miha Petan – Brico – namestnik komandanta in pozneje komandant III. bataljona, in **dr. Marjan Sturm**, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem

Na svečanosti bodo sodelovali:

– godba na pihala Rudnika Mežica,
– Moški pevski zbor gozdarjev iz Črne na Koroškem,
– pevski zbor Foltej Hartman iz Pliberka in
– učenci Osnovne šole iz Črne na Koroškem.

Na srečanje so vabljeni vsi borci in svojci, simpatizerji ZB in prijatelji planin in narave. Odločite se za obisk Podpece in prijateljev na Najbrževem!

**Jezik
je
duša**

Janko Messner

Na politični strani NT z dne 22. julija t. l. troje bode v oči:

1. Na notranjem polju se Berlusconi ne sveti več kakor od začetka.

2. Športni klic „Forza Italia“ („Najprej, Italija!“), katerega je prenesel na politično torišče ...

3. Končni cilj je bilo popolno iztrebljenje slovenskega življa na območju, kjer vlada rimska oblast.

Pravopis prepoveduje npr. „na polju gospodarstva, na polju izobrazbe, na polju leposlovja“. Pravilno slovensko je v gospodarstvu, v izobrazbi, v leposlovju.

„Na bojnem polju“ pa ima puščico k na bojišču. Mož je strokovnjak na vseh poljih je po slovensko: Mož je strokovnjak na vseh področjih.

„Kateri“ je kot oziralni zaimek nujen samo tedaj, če bi bila oziralna zveza s KI nejasna, npr. Učitelj je izbral učenca, katerega je imel najrajši. Če bi bili zapisali „ki ga je imel najrajši“, bi to bilo dvoumno, saj ne bi več vedeli, ali je imel učitelj učenca najrajši ali pa učenec učitelja! Pa še skupaj s predlogi radi uporabljamo kateri-a-o. Pisec ga malo niže v svojem komentarju čisto pravilno uporablja: Osimski sporazumi iz leta 1975, s katerimi sta nekdanja Jugoslavija in Italija uredili ...

V vseh drugih primerih pa uporabljamo krajši KI! V tretjem stavku pa gre za rabo napačnega spola v povednem določilu: „Končni cilj je bilo iztrebljenje...“

Pravimo, da mu je branje bila zabava ali bil o zabava? Je Ančka bilo pridno dekle ali bila pridno dekle? Je oče bila zlata duša ali bil zlata duša?

Pravilo nam pove, da se spol povednega deležnika ravna po spolu osebkove besede, ne pa po spolu povednega določila. Ker je oče moškega spola, moram seveda reči, da je bil zlata duša. Ančka je ženska, torej je bila pridno dekle, branje, ki je srednjega spola, pa mu je seveda bilo zabava.

...kjer vlada rimska oblast“ ni prav, ker ne vlada več. Pravilno: cilj je bil iztrebljenje ... na območju, kjer je vlada la ...

„Čar panske flavte“ 25. avgusta v Šentjakobu

„Kjer igra na svojo pansko flavto Constantin Motoi, ljudje množično drivjo v dvorane in katedrale.“ Tako piše v uvodu predstavitenega gradiva o tem romunskem umetniku. Izšolal se je pri legendarnem virtuozu na flavti Georgu Zamfirju. Njegov instrument se ob igranju spremeni v pravo čarobno flavto. Tako lahka igra samo Romun, svojo virtuoznost pa je dosegel z izrazitim talentom, navdušenjem za

igranje in pridnostjo. Motoi je za svoje koncerte obdelal in priredil predvsem pastirske pesmi, ki pa v njegovi izvedbi s svojo lepoto delujejo kot balzam na modernega človeka.

Umetnik Constantin Motoi bo v organizaciji Katoliške prosvete nastopil 25. avgusta ob 20. uri v farni cerkvi v Šentjakobu. Vsekakor ne zamudite izrednega glasbenega dogodka!

Ljubljanska banka in Kreditna banka Maribor ustavili poslovanje Ustanovljeni novi banki

Slovenski parlament je s takojšnjo veljavnostjo dodatno ustanovil dve banki z imenoma Nova Ljubljanska banka d.d. in Nova Kreditna banka Maribor d.d.. Ta novi zakon so tajno pripravljali že nekaj tednov in ga je slovenski parlament skoraj enoglasno sprejel na zaprti seji. Novi banki takoj prevzmeta vse poslovanje starih bank, ne prevzmeta pa njihovih terjatev in obveznosti do tujih upnikov in dolžnikov, ki izirajo iz poslov, ki niso bili sklenjeni za Republiko Slovenijo ali za njene firme.

Slovenija je namreč v zadnjih dveh, treh letih ustvarila precej deviznih rezerv. Te so v juniju tega leta dosegle že 20 milijard šil. Obstajala je nevarnost, da bodo zapadne banke, ki imajo precej terjatev do nekdanje Jugoslavije, uveljavljale solidarnostno klavzulo, po katerih se je Slovenija leta 1988 obvezala, da solidarnostno jamči za vse bančne dolge, ki jih je prej najela Jugoslavija. Slovenija se brani in je pripravljena plačati samo tiste dolge, ki so bili najeti za Slovenijo ali za njena podjetja.

Novi banki sta prevzeli vse poslovanje Kreditne banke Maribor in Ljubljanske banke. Nanju je prenešeno vse premoženje starih bank, obveznosti pa

le v tolikšni meri, kolikor zadevajo sedanjo Republiko Slovenijo. Za terjatve in obveznosti do subjektov zunaj Slovenije bosta še naprej pristojni stari banki, ki se bosta skupaj z vlado Slovenije o njih pogajali s tujimi upniki in dolžniki.

Kako bo poslovni svet to nenadno potezo slovenskega parlamenta sprejel, še ni znano. Vsekakor se lahko pojavijo pravni problemi, ker brez soglasja prizadetih ni mogoče z enostranskim aktom prenesti vsega premoženja na drugi pravni osebi, kot sta to na novo ustanovljeni banki. Nova Ljubljanska banka in Nova Kreditna banka Maribor pa sta zagotovili, da so oziroma bodo obveznosti starih bank do združnih kreditnih bank na Koroškem prenešene na novi banki, ker gre pri teh obveznostih izključno za posle v Republiko Slovenijo in s slovenskimi firmami.

Lastnik starih in novih bank ostaja Republiška agencija za sanacijo bank, ki je v lasti države Slovenije. Poudarjeno je bilo, da bo s tem boniteta novih bank še boljša, ker ne bosta obremenjeni s starimi obveznostmi do tujih upnikov prejšnje Jugoslavije, razen do upnikov Slovenije.

Dipl. trg. Joža Habernik

Pismo bralca

„Kako so delili pomoč Slovincem čez mejo“

Dr. Marjan Sturm, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, piše v Slovenskem vestniku z dne 4. avgusta 1994 v zvezi s serijo člankov v Ljubljanskem Delu „Kako so delili pomoč Slovincem čez mejo“ sledeče: „Mor-da je bil en del manjšine res 'privilegiran' drugi pa 'zastavljen'. Dokler pa bodo krožile govornice, da je menda NSKS (oz. njegov tedanji predsednik dr. Joško Tišler) že ob ustanovitvi prejel v današnji čas preračunano več milijonsko vsoto ATS in da je tudi že v petdesetih in šestdesetih letih prejemal finančno podporo iz tedanje Jugoslavije in ne šele po sedemdesetih letih, bo pač potrebno, da se to vprašanje razčisti.“

Med leti 1953 in 1958 sem bil tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev. Zato vem, s kakšnimi finančnimi težavami je bilo stalno povezano izhajanje glasila Narodnega sveta naš tednik. Zasluga sodelavcev inseratnega oddelka pri našem tedniku je bila, da je bilo možno za dalj časa zagotoviti redno izhajanje lista. Ker je bilo pa treba vprašanje finansiranja našega tednika dolgo-

ročno rešiti, me je dr. Joško Tischler, kot predsednik Narodnega sveta, prosil, naj bi se pogajal z dr. Hornböckom, tedanjim ravnateljem Mohorjeve družbe, o znosni rešitvi glede tiskanja našega tednika pri Mohorjevi. Dejal je: „Ti boš z dr. Hornböckom leže govoril.“ Razgovori so trajali več tednov in privedli do pogodbe Narodnega sveta z Mohorjevo. Po tej pogodbi je Mohorjeva družba prevzela celotno upravo našega tednika tudi z rizikom, da nosi s tem morebitni deficit. Zato trditev, da je dr. Tischler „tudi že v petdesetih in šestdesetih letih prejemal finančno podoro iz Jugoslavije“, ne drži. V šestdesetih letih tudi zaradi tega ne, ker je na občnem zboru l. 1960 oddal vodstvo Narodnega sveta. Narodni svet časa mojega predsednikovanja med 4. januarjem 1960 in 13. oktobrom 1968 ni želel sprejeti kake finančne podpore iz Jugoslavije, da ne bi postal politično in ideološko odvisen od takojšnjega komunističnega režima. Poravnava stroškov za tisk, plače urednika in vodenje uprave našega tednika je omogočila Mohorjeva družba.

Dr. Valentin Inzko

Izšel prvi koroški politični zbornik

Prejšnji teden je bila na deželni vladi predstavljena posebna publikacija – namreč prvi Koroški zbornik za politiko 1994 – Kärntner Jahrbuch für Politik 1994. Zbornik sta izdala namestnik vodje deželne urada ddr. Karl Anderwald in dr. Hellwig Valentin. S to izdajo se Koroška uvršča med tiste avstrijske zvezne dežele, ki že imajo take in podobne almanaha. Zbornik je seštevek posameznih prispevkov oseb iz politike, uprave, znanosti in tiska. Med avtorji sta vključena tudi predsednik ZSO dr. Marjan Sturm, ki piše o novi kulturi sožitja in podpredsednik NSKS mag. Marjan Pipp. Njegov prispevek obravnava skupno politično zastopstvo koroških Slovencev.

Zbornik je, kot je to grda koroška, a očitno „domovini zvesta“ navada, samo v nemščini. V duhu sožitja in evropeizacije bi izdajatelj prihodnjega almanaha svetovali, da bi bili vsaj povzetki v slo-

venščini, če že njihova zavest ne prenese celotnih prispevkov v drugem deželnem jeziku. Tako bi prispevali kar pomemben – in predvsem kulturni – delež k sožitju v deželi.

Pa še to v zborniku je priobčen prispevek bivšega glavnega urednika Kleine Zeitung Heinza Stritzla o nemški manjšini v Kanalski dolini, ki da je potrebna solidarnostne pomoči in podpore tudi avstrijske države. Stritzl govori o „Staroavstrijih“. Naslov prispevka je zelo dramatičen: „Das Kanaltal ruft Kärnten“ (Kanalska dolina kliče Koroško). Na tem mestu ne bom polemiziral okoli omenjenega članka. Ne, v sozvočju s slovensko matično medijsko kakofonijo, ki jo je v zvezi z zamejci sprožil nekdanji najbolj režimski časopis „Delo“, želim zgolj opozoriti na visoko morlalno in politično zavest, ki odlikuje avstrijske žurnaliste, kadar gre za podporo in obstoj kake nemške, beri „staroavstrijske“ manjšine, v tem primeru za Nemce v Kanalski dolini. Franc Wakounig

Tone Oman iz Rut

Tone se še vedno poda v hribe

Tone Oman ali po domače Breznov Tona iz Rut (Gozd-Martuljek) je sredi junija praznoval svoj 89. rojstni dan in čeprav je dopolnil visoko starost, je še vedno zvest planinam.

„In zakaj ne bi bil planinec, ko pa živim pod najlepšimi vrhovi, pod mogočno Martuljkovo skupino s Špikom,“ je pojasnil Tone in nadaljeval: „Še letos se bom podal pod Špik, do koder je dve uri hoda. Veliko pa hodim v Karavanke in tudi na izlete z martuljskimi planinci. Pred kratkim smo šli na Ratitovec, vendar se zaradi slabega počutja nisem podal do vrha in to kar obžalujem. Sicer pa sem še trden in zdrav.“

Tone Oman se je rodil 12. junija 1905 pri Pajštvarju v Rutah. Planinstvu se je zapisal že v rani mladosti, ko je kot majhen fantič pasel krave po okoliških hribih. Ko pa mu je bilo 17 let, pa se je resneje začel zanimati za gore in leta 1928 ga je Franc Pečar vpisal v Planinsko društvo Kranjska Gora. Tone je bil prvi član iz Gozda-Martuljka. Kasneje je za planince navdušil tudi svoje otroke. Z njim so hodili, ko jim je bilo komaj šest let.

Planinsko društvo so v Gozdu-Martuljku ustanovili leta 1947, Tone pa je bil med ustanovitelji. Prvi je bil tudi pri gradnji bivaka pod Špikom.

„Sedaj pa sem star, a še vedno živ in zdrav in mislim, da mi je to dala narava.“ pravi Tone in še doda: „Dokler bom zmogel, bom hodil po okoliških hribih, ker mi žilica ne pusti, da bi miroval.“

Za dolgoletno delo v planinskem društvu je bil Tone Oman nagrajen z zlatim in srebrnim znakom Planinske zveze Slovenije. Kot starosta slovenskih planincev pa je prejel tudi diplomo. In ko je Tone pogledal skozi okno proti Špiku, so se mu orosile oči ...

Lojze Kerštan

Zahvala

Ob smrti našega dragega očeta, strica, deda in pradeda

Jožefa Verdela

ki je v stotem letu svojega življenja pred nedavnim umrl, se zahvaljujemo vsem, ki so dragega pokojnika poslednja leta spremljali, mu nudili tolažbo in pomoč, pogrebem, pevcem mohliške fare in g. župniku za pogrebne obrede.

Žalujoči svojci

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33, 34 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig, Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.) za Slovenijo 1500 SIT.

Slovenski vestnik čestita!

Gospe **Mariji Pasterk** z Bele pri Železni Kapli k okrogli obletnici;
gospodu **Tončiju Gabrielu-Strdenovemu** iz Leš za osebni praznik;
gospe **Anici Urbajs** z Žoprač za osebni praznik;
gospe **Cili Serajnik** iz Šentpetra za osebni praznik;
gospodu **Pepeju Polesnigu** iz Vogrč za 26. rojstni dan;
gospe **Rozi Polesnig** iz Vogrč za 49. rojstni dan;
gospe **Mariji Wautsche** za 49. rojstni dan;
gospe **Mili Jug** iz Železne Kaple za rojstni dan;
gospodu **Fridiju Slanovcu** iz Železne Kaple za 60. rojstni dan;
gospe **Mariji Dovjak-Hribernici** iz Koprivne v Selah za rojstni dan;
gospodu **Vladimiru Rutarju** iz Žitare vasi za rojstni dan;
gospe **Barbari Knes** iz Mlinč za rojstni dan;
gospe **Mariji Sperdin** iz Čirkovč pri Pliberku za 93. rojstni dan in god;
za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: **Lovrencu Mlinarju** z Blata, **Hermi Trampuš** z Doba, **Štefanu Hudobniku** iz Nonče vasi, **Heleni Kropivnik** z Rut in **Avgustu Eberweinu** iz Repelj;
gospe **Susani Sturm** iz Mokrij za dvojni praznik;
gospodu **Pepiju Juchu** iz Galicije za 40. rojstni dan;
Urbajsovima, Marion in **Martinu**, z Zoprač za rojstvo hčerke Mire.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek, 12. 8. 20.30	v gostišču Wutte v Veselah pri Šentprimozu	Poletni večer s petjem in plesom za ples igra „Duo Peugeot“	SPD „Vinko Poljanec“ in družina Wutte
Sobota, 13. 8. 20.30	nad Kopitarjem v Šmiklavžu	Felix Mitterer: Munde igra na prostem gostuje igralska skupina SPD Radiše	SPD „Zvezda“ Hodiše
Sobota, 13. 8. zvečer	Gostišče Koren v Kajzazah pri Bilčovsu	Poletna veselica Igra ansambel „Obzorja“	Enotna lista Bilčovs
Nedelja, 14. 8. 14.00	pred župniščem in pri Šoštarju v Globasnici	Mednarodno srečanje folklorne skupine SKD Globasnica 14.00 povorka od župnišča 14.30 slavnostna prireditev pri Šoštarju, nato ples	SPD Globasnica
Ponedeljek, 15. 8. 6.30	izpred kulturnega doma na Radišah	Društveni izlet „Skrite lepote slovenskih pokrajin“ 6.30 ohod izpred kulturnega doma 8.30 maša na Brezjah, nato vožnja v Kropo, ogled Vigenjca, 14.00 kosilo „Pri Slavcu“ v Zalem logu, nato čez Saviško planino v Bohinj Prijave tel.: 39150, 392613 in 39129.	SPD „Radiše“
Četrtek, 18. 8. 20.30	v gostilni Picej na Zg. Zamanjah	Poletni večer s petjem in plesom za ples igra „Podjurski trio“	SPD „Vinko Poljanec“
Nedelja, 21. 8. 14.00	pri Jerebu na Obirskem	12. tekma koscev za razvedrilo bo igral „Ertl Trio“ V primeru slabega vremena bo tekma v nedeljo, 28. 8. ob istem času.	Alpski klub „Obir“
od 14. do 20. avgusta		Počitnice za otroke in starše v kraju Soča v dolini Trente; prijave na referat za družino, Celovec, tel. 0463/511166-76	
od 21. do 27. 8.	Vuzenica	24. Koroška likovna kolonija za mlade od 9. do 15. leta	SPZ

RAZSTAVE

CELOVEC

- **Deželna galerija**, Burggasse 8 – Ona. B – Le serpent rouge (do 31. 8.)
- **Evropska hiša**, Reitschulgasse 4 Tarahumara – Indijanci severne Mehike (do 4. 9.)

ŠENTPAVEL v Labotski dolini

- **Samostan** – Razstavca „Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreunde“ (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)

ŠTALENSKA GORA

- **Izkopanine** na Štalenski gori/Magdalensberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure

BOROVLJE

- **Puškarški muzej** – odprt do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure

SEMISLAVČE

- **Galerija Rožek** – razstava Konrada Kollerja

ŠMIHEL pri Pliberku

- **gallery 'anin** – Dorothea Annaili – oljne slike, otvoritev 13. 8. ob 20.00, ogled do 4. 9., ob sobotah in nedeljah med 18. in 21. uro.

SLOVENIJA

- **Kostanjevica na Krki** – razstava Valentina Omana v galeriji Božidarja Jakca

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Za lepšo podobo Slovenije

Veliko tekmovanje o ureditvi Slovenije vodi Turistična zveza Slovenije. Pod geslom Moja dežela – lepa, urejena in čista poteka tekmovanje za najbolj urejene kraje in objekte v Sloveniji. Vanj so se vključile tudi policijske postaje, trgovine Mercator in bencinske črpalke, ministrstvo za obrambo pa za drugo leto napoveduje tudi sodelovanje vojašnic.

Po prvem krogu ocenjevanja med večjimi mesti vodi Maribor pred Kranjem in Novo Gorico, Ljubljana pa je šele na predzadnjem mestu, med izrazito turističnimi kraji je na prvem mestu Kranjska gora pred Bledom in Radenci, v skupini manjših zdravilišč pa vodijo Terme Topolšica. Najboljšim bodo podelili turistične nageljne.

Laže s Hrvaško kot s Slovenijo!

Italijanski zunanji minister Antonio Martino meni, da bo ureditev dvostranskih odnosov med Italijo in Hrvaško lažja kot s Slovenijo. Tudi do Hrvaške imajo Italijani zahteve po predkupni pravici izseljenih oz., kot Italijani trdijo, pregnanih Italijanov po drugi svetovni vojni iz Istre, Reke in otokov. Dejstvo namreč je, da Italija in Hrvaška nimata kopenske meje, temveč samo morsko, katero pa delijo mednarodne vode. Dodatno k temu italijanske zahteve vsaj deloma podpira Tudjmanovi HDZ opozicijska stranka Istrski demokratski zbor, v novejšem času pa tudi od HDZ odcepljeni Neodvisni demokrati Stipeta Mesića. V

Sloveniji italijanske zahteve nimajo pravega zagovornika, saj predvsem nacionalne stranke desnice zahtevajo od Drnovškove vlade zelo trda stališča v pogajanjih z Italijo in seveda tudi s Hrvaško.

Minister Martino je nadalje dejal, da bo po ureditvi bilateralnih odnosov Italija najbolj zavzet zagovornik slovenskega približevanja k Evropi in njenega vključevanja v evropske asociacije. V nadaljnjem naj bi mešane meddržavne komisije nadaljevale z delom in pripravile ustrezne predloge za srečanje obeh premierov. Berlusconi in Drnovška, v septembru.

Havel odpotoval, Gönz še v Sloveniji

Predsednika Češke in Madžarske, Václav Havel in Arpad Gönz, sta bila v preteklih dneh najbolj slavna turista v Sloveniji. Havel je po 14-dnevem bivanju že odpotoval, madžarski predsednik Gönz pa še ostaja. Pretekli teden se je slovenski predsednik Milan Kučan srečal z njima in skupno so si ogledali muzej miru o Soški fronti med prvo svetovno

vojno v Kobaridu, ki je bil lansko leto razglašen za Muzej UNESCO. Oba predsednika sta se o bivanju in sploh o Sloveniji izrekla zelo pohvalno. Ob tem so se zelo potrudili tudi krajanje Kobarida in za srečanje treh predsednikov celo asfaltirali cesto skozi naselje. Takih srečanj bi si verjetno želeli tudi drugi kraji v Sloveniji!

V strankarskem življenju malo novega

Parlamentarne počitnice so umirile tudi dejavnost slovenskih političnih strank. Kaj resnega se ne dogaja, nekatere stranke pa s pogrevanjem že znanih problemov skušajo ohraniti prisotnost in popularnost v slovenski javnosti. Za razliko od drugih Slovenski krščanski demokrati kar dvakrat tedensko sklicujejo tiskovne konference, novinarje na njih pa dolgočasijo s prodajanjem starih in novih resnic o zaslugah krščanske demokracije za slovenski razcvet in o dejavnosti njenih ministrov v vladi. Janez Janša, odstavljene obrambni minister in sedaj samo predsednik (desne) Socialdemokratske stranke Slovenije, si vzdržuje popularnost s ponovnim oživiljanjem pretresa o krivdi slovenskih tedanjih politikov za vojaški sodni proces proti čet-

verici in za oktober napoveduje novo knjigo „Okopi“, ki bo zagotovo spet, po „Premikih“, dvignila precej prahu. Vodja stranke Slovenske nacionalne desnice Sašo Lap vzdržuje politično temperaturo z vprašanji vladi, kaj se je že tajno in dokončno dogovorila s Hrvati o meji, ali naj bi potekala po reki Mirni ob strugi na začetku ali ob izlivu južno od Novigrada, predsednik Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik pa vladi predlaga, naj Švico uradno zaprosi za sprostitev slovenskega kapitala, porazgubljenega in skritega v švicarskih bankah, o čemer se je menda pogovarjal ob nedavnem obisku v tej bančni državi. Ostale večje stranke so v počitniškem času bolj zadržane, kot da jim ni potrebno vzdrževati aktualnosti.

J.R.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Četrtek, 11. 8. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 12. 8. Kulturna obzorja

Sobota, 13. 8. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 14. 8.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel
18.10–19.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 15. 8.

6.30–7.00 – Praznična
18.10–18.30 – Glasbena

Torek, 16. 8. Partnerski magazin.

Sreda, 17. 8. Društva se predstavljajo
Večerna 21.05–22.00 Glasbena

Folklorna skupina
SKD Globasnica

vabi ob 20-letnici na

**Mednarodno
srečanje
folklornih
skupin**

v nedeljo, 14. avgusta
ob 14. uri

Najprej bo povorka od
župnišča do Šoštarja, tam
pa bo slavnostna prireditev
in nato ples

Dober dan, Koroška

Nedelja, 14. 8. 1994, ORF 2, 12.30 (!)
Ponedeljek, 15. 8. 1994, TV SLO 1, 17.20

Predvidoma s temile prispevki

- Družabnost in strokovno izpopolnjevanje članov: Klub prijateljev lova praznuje 30-letnico obstoja
- „Ti si me izbral...“: Ludvik Jank že 65 let v božji službi
- Semanji dan založbe Wieser: prijateljstvo pod jablanami ...
- Nogomet: Slovenski atletski klub – LUV Graz
- V bližini orlov in divjih petelinov: Svete Višarje v tihem objemu visokogorskega sveta
- Medkulturne počitnice ob Baškem jezeru: spoznati in sprejeti pestrost različnosti
- Petelini med kenguruji: MePZ „Gallus“ odšel na turnejo po Avstraliji

XII. Vsesokolski zlet in Slovenci

**Slavje lepote gibov, druženja, prijateljevanja.
Sijajni festival gibalne kulture in zbor velike sokolske družine
iz raznih delov sveta.**

Zlato Prago, ki je v poletnem času še lepša, so v prvem tednu julija polnile množice privrženecv sokolskega športnega gibanja. Članstvo sokolskih društev se je dobesedno zlivalo v Prago, ne le iz Češke, ampak tudi iz mnogih dežel sveta, zlasti številno iz ZDA in Kanade, kajti tako se je v minulih 130 letih razsejalo njihovo seme. Samo čeških sokolov, od predšolskih otrok do starejših članov, je bilo okoli 23 tisoč. Vsi ti so Pragi dajali nenavaden žlahten utrip, atmosfero življenjske moči in radosti, navdušenja in tudi nostalgijo, ki je rosila oči zlasti starejšim Pražanom..., saj so se po pol stoletja dolgi dobi nasilne prekinitve sokolske tradicije zopet srečali s svojo mladostjo in spomini na najlepše obdobje v času Masaryka in Beneša. Ta čustva so zlasti silno izbruhnili na plan pri dveurnem slovesnem mimohodu udeležencev zleta čez Vaclavski trg in nato skozi mestno jedro Prage.

Slovenci so prišli – lepo, da ste prišli

Te radosti je bila deležna tudi slovenska skupina. Zgodil se je čudež. Čast slovenski sokolski tradiciji in doslej stalni udeleženi Slovencev na zletih od 1882. leta dalje so reševali sokoli iz Brežic, Ljubljane in Trsta. Slovenska zastava in sokolski prapor Športne zveze Bor iz Trsta sta pred skupino brhkkih sokolic in postavnih mladih sokolov plapolali skozi Prago. Mnogi Pražani so v svojem splošnem navdušenju spremljali slovensko skupino z radostnimi vzkliki: „Slovenci so prišli – lepo, da ste prišli!“ Vso pot so jim mahali, podajali roke in jih drugače pozdravljali.

In kaj je Sokol?

Našim babicam in dedkom tega ni potrebno razlagati, zakaj njihovi generaciji je bilo v ponos biti član sokolske organizacije, torej biti sokolica oziroma sokol.

Pred 132 leti so v Pragi dr. Tyrš in prijatelji ustanovili telovadno društvo, v katerem je nastala sokolska ideja, ki je nato prerasla v sokolsko telesnovzgojno gibanje in se naglo razširilo tudi po slovenskem prostoru. (Sokolski dom je bil med drugimi tudi sedanji kulturni dom Pri Cingelcu na Trati – op. ured.). Tak razvoj sokolstva je dal Tyršu misliti, da bi po dveh desetletjih obletnico morali proslaviti na posebno svečan način s telovadnimi nastopi in svečanim mimohodom skozi Prago. Na ta jubilej so povabili tudi predstavnike sokolov iz drugih dežel.

Tako se je začela tradicija vsesokolskih festivalskih srečevanj oz. zletov, manifestacije pripadnosti istim idealom, prijateljstvu, bratstvu. Zato se sokoli med seboj naslavljajo z besedama „sestra, brat“.

Z drugo svetovno vojno se je naravni razvoj tega gibanja prekinil; povojna revolucionarna oblast v matični deželi Sokola kot tudi pri nas je strankarsko neopredeljeno organizacijo razpustila. V Sloveniji se je to zgodilo takoj leta 1945, na Češkoslovaškem pa tri leta pozneje, ko so prišli na oblast komunisti.

prej nasprotno. Zato je to gibanje danes edino, ki še ohranja olimpijski ideal.

Sokol Vaclav Havel nam sporoča, da ljudje ne smemo imeti občutka, da smo vstopili v dobo, ko vsak skrbi le sam zase, ko vsak pravzaprav vse sme in ko je osebna korist edini kriterij vsega.

Naloga sokolskih društev je, da poleg vzgoje tekmovalnega kadra usmerijo delovanje k vsem ljudem in omogočajo

zlasti pri Sokolu USA, Sokolu Canada in celo Ruskem Sokolu, ki ni obstajal že od nastanka Sovjetske zveze. Rusi so se predstavili z dvema ekipama, in sicer z dečki iz Moskve in deklicami iz Čeljabinske oblasti za Uralom, vsi v sokolskih krojih! Omenimo še, da na ameriškem kontinentu vsako leto prirejajo svoje zlete ali po njihovo „gimnastic festival“ (leta 1992 v Toronto, 1993 v Chicagu).

Praznična dogajanja

Višek vsesokolskega praznovanja je bil 5. in 6. julija na velikem stadionu Strahov, ki je

vati, da se bodo udeleženci na te vaje lahko pripravljali v malih skupinah. Glasbeno spremljavo je pripravilo več skladateljev, toda levji delež je rešil njihov znani skladatelj za scensko glasbo Mojmir Baling. Njegova sta tudi glasbeni avizo ter uvodni del za XII. zlet.

Omenimo le nekaj posebnosti o telovadnih vajah:

– „Starši in otroci“ – To je bila svetovna posebnost, ker so v telovadni kompoziciji nastopili starši in otroci skupaj na motivu znanih otroških pesmi. Posvečena je bila mednarodnemu letu družine.

– „Samba“ – ritmična kompozicija za tri tisoč žensk, ki je imela značilnosti aerobike. Vse je bilo zelo atraktivno v ritmu sambe. Vaja je zvenela močno razvedrilno.

– „Zvesta garda“ – Iz naslova se da sklepati, da je bil to nastop starih sokolic in sokolov. In res je v tej najbolj številni zasedbi nastopilo tri in pol tisoč sivolasih, med njimi tudi okoli petsto sokolov iz ZDA in Evrope. Oblečeni so bili v tradicionalna oblačila: sokolice v modrih krikih in belih širokih bluzah, sokoli pa v rdeče obrobljenih belih majicah in temnomodrih ozkih hlačah.

– „V novo življenje“ (moška zasedba). To je bila reminiscenca na sokolske zlete v letih med 1928 in 1948; moderna, razgibana, akrobatska. Skupna vadba mladeničev, komaj ločenih od šolskih klopi, in njihovih očetov in dedov. Nastopilo je okoli dva tisoč sokolov. To je bila tudi zadnja točka pred sklepnim delom nastopa, ki je trajal skoraj štiri ure.

Zadnji dan je bilo na stadionu posebej svečano: ker je predsednik republike Vaclav Havel s svojo pristojnostjo počastil nastop in ker so stari sokoli predali dobrih štirideset let varovane prapore predstavnikom mlade sokolske organizacije – bodočnosti sodobnega Sokola.

Zlet sokolov ne bi bil uresničen, če bi ne prišlo do močne naveze med generacijo starih in povsem svežih mladih sokolov. Prav to navezo pomoči in spodbude pa v Sloveniji pogrešajo novi mladi slovenski sokoli.

Skupina dvajsetih ljubljanskih sokolic in sokolov (s poljanske gimnazije), ki se je javnosti že predstavila z venčkom sokolskih vaj pod vodstvom prof. Marka Pluta v Cankarjevem domu, ne bi mogla v Prago brez sponzorstva razumevajočih firm.

Po prijetnih in navdušujočih prazničnih doživetjih, prijateljevanjih z raznimi športniki sokoli, se porajajo misli, kako tudi slovenske športnike vključiti v to specifično mednarodno prireditve, najbolj zvesto olimpijskemu idealu.

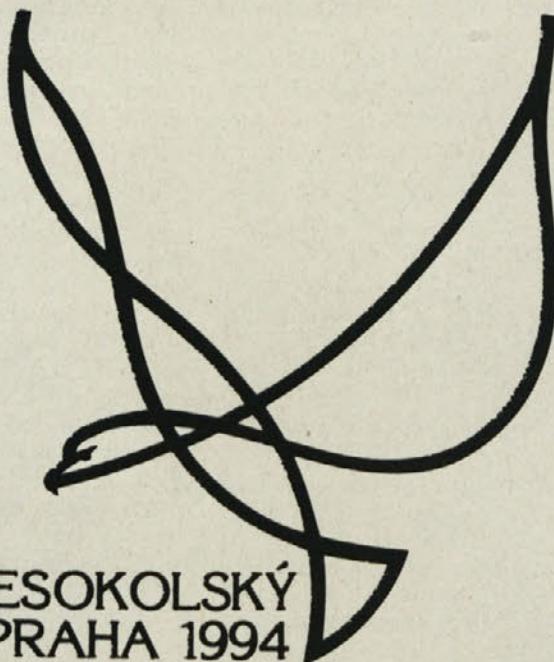
Morda bi bila najboljša rešitev v formuli, da se oblikuje posebna krovna sokolska organizacija, v katero bi se vključevala športna društva, zlasti tista, ki gostujejo v sokolskih domovih, in sicer tako, da bi ohranila avtonomnost in hkrati bila oplemenitena tudi s sokolskimi sekcijami.

**Boris Rebernik
in Zvonka Pivec**

Slovenski mladi sokoli na mimohodu po praških ulicah

Foto: Mario Šuštaršič

XII. VŠESOKOLSKÝ SLET PRAHA 1994

Ljudje k ljudem

Sokolsko gibanje bi danes lahko predstavili v sodobnem jeziku kot „šport za vse“ in v duhu Tyrša „za celoten narod“.

Šport ni le tekmovanje – to je stil življenja, ki gradi temelje za pogled v prihodnost.

Ideal sokolskega gibanja je misel, ki je ves čas svojega obstoja pomenila sinonim samozavesti, zdravja in npravnosti. To je ideja, ki niti z leti ni izgubila nič na svoji aktualnosti,

športno druženje za zdravo življenje od predšolskih otrok do starejših članov.

Vse to pa ne pomeni, da se pri obnovi Sokola na Slovenskem športna društva ne bi smela ukvarjati tudi z že utečenimi interesnimi dejavnostmi, iz katerih se tudi združujejo. Tako deluje tudi ameriški Sokol v ZDA, ki ima okoli 19 tisoč članov.

Da se sokolsko gibanje zunaj Češke uveljavlja tudi danes, je lahko vsak obiskovalec zleta videl v številnih tujih ekipah,

največji na svetu. Praznovanje se je začelo že 30. junija z raznimi tekmovanji. V orodni telovadbi je nastopila tudi slovenska vrsta deklic in dečkov, slovenskih državnih prvakov iz letos obnovljenega društva Sokol v Brežicah. Zasedli so zlato sredino. Zelo zanimiv je bil turnir v ženski in moški odbojki, kjer so bile močne ekipe ameriškega Sokola.

V času od 30. junija do 7. julija so se v dopoldanskem času vrstili seminarji, zasedanje Svetovne zveze sokolstva, zvečer pa družabni večeri in sokolski plesi. Posebej je bil prirejen sprejem za predstavnike iz tujine, na katerem smo bili tudi Slovenci. V Tyrševem domu je bila odprta tudi posebna razstava z naslovi: Umetniki Sokolu, Sokolsko bivanje v naravi, Zgodovina sokolskega gibanja in Sokolstvo po svetu.

Reprezentančni športniki so nastopili ločeno v dvorani Sparta pod naslovom Gala Praha in sicer v športni in moderni gimnastiki, športni aerobiki, športni akrobatiki ter rock'n rollu.

Množični nastop sokolov na stadionu Strahov v zletskih telovadnih vajah je bil enkratni užitek. Za telovadne kompozicije je bil razpisan natečaj, ki je upošteval moderno koreografijo. Obenem so morali upošte-

Odličen začetek Slovenskega atletskega kluba

Odlična predstava slovenskih nogometašev! V prvi tekmi regionalne lige so gladko premagali Donau Linz.

SAK : Donau Linz

3:0 (1:0)

Goli za SAK: Eberhard, Lippusch, Sumberac

Postava: Preschern, Savić, L. Sadjak, F. Sadjak, Skof, Sumberac, Wölbl, M. Sadjak, Eberhard, Petschenig (80. Šmid), Pihorner (75. Lippusch)

SAK je v prvi prvenstveni tekmi nove regionalne lige takoj prevzel iniciativo ter gostom pokazal, da hoče na vsak način zmagati. Že v 18. minuti so se igralci in navijači veselili prvega zadetka, ki je z glavo uspel novemu igralcu **W. Eberhardu** po izvrstni podaji **F. Sadjaka**, ki se je tokrat pokazal s svoje najboljše strani. Gostje iz Linza so nato imeli nekaj priložnosti, vendar se **Adi Preschern** ni dal ugnati.

Tudi v drugem polčasu so se za ekipo dr. Ramšaka vrstile

priložnost za priložnostjo, vendar sta izvrstni vratar Haas in prečka preprečila nadaljnje zadetke. Šele v 82. minuti je odrešilni drugi gol uspel **H. Lippuschu**, ki je nekaj minut prej vstopil v igro. Ta zadetek pa je bil zasluga treh igralcev: **M. Šmid**, ki je znan po svojih idealnih podajah, je poslal dolgo žogo izvrstnemu kapetanu **Ch. Wölblu**, ta pa jo podal v sredino, kjer je že čakal **Lippusch**.

V 90. minuti je uspel gol še novincu, legionarju **V. Sumbe-**

racu, ki je s tem kronal svojo dobro igro.

Vse kaže, da je SAK uspelo sestaviti moštvo, ki je pripravljeno dati vse od sebe, predvsem novi igralci pa so se na tekme izkazali kot resna okrepitev moštva.

Slovenskim atletikom je čestital tudi kapelski župnik Poldej Zunder, ki je spremljal trde pripravne SAK na Rebrci in je bil vesel, da je rebrški trening pripomogel k uspehu.

Seveda pa se je te zmage še posebej veselil trener **dr. Ivan Ramšak**, ki je po tekmi dejal: „Zdi se mi, da sanjam, ker sem si želel prav tak začetek prvenstva in to navdušenje, ki je danes spet med gledalci.“

Čestitati moram vsem igralcem, ki so sicer podpisali nižje ovrednotene pogodbe, so pa kljub temu pripravljeno dati vse od sebe, kar smo lahko videli danes. K današnji tekmi imam le eno pripombo, in sicer je trajalo nekoliko predolgo, da smo dosegli drugi gol. Koga iz ekipe posebej pohvaliti, je skoraj nemogoče, ker so vsi igrali vzorno in stoddotno dali vse od sebe.

V prihodnji tekmi nas čaka LUV Graz, ki je svojo prvo tekmo izgubil in bo zato na tujem skušal nadomestiti točke. Mislim, da bo to za gledalce zelo zanimiva tekma, ker to moštvo igra pressing-system, kar pomeni, da se vsa ekipa giblje po vsem igrišču. Vendar že vem, kako jih lahko presenetimo.

Glavna naša skrb velja vsekakor prvenstvu, zato ne bomo razočarani, če nam letos v pokalnem tekmovanju ne uspe toliko kot lani.

Christian Wölbl, kapetan SAK

S svoje najboljše plati se je tokrat pokazal kapetan moštva Christian Wölbl. Vzorno se je boril in bodril moštvo. Že v igri nam je obetal „najboljše-ga Wölbla“.

Ali se bo ta obljuba izpolnila zdaj?

Vigredi mi te obljube ni uspelo izpolniti, mislim pa, da sem jo zdaj sposoben.

Kaj praviš k današnji tekmi?

„Priznam, da se mi je odvalil kamen od srca. Prva tekma, zame tudi prvi nastop v vlogi kapetana moštva. Vse je šlo dobro in moram čestitati moštvo.“

Igralci so Te izvolili za svojega zastopnika. Kako ti je všeč ta vloga?

Vloga kapetana pomeni zame zelo veliko. Predvsem v tekmi moram biti zgled vsem igralcem. Če bo šlo vse tekme gladko, ne bom imel toliko dela, če pa se bo zataknilo, je moja naloga, da igralce motiviram, moštvo držim skupaj in iščem stike s trenerjem in odborom.“

Kapetan SAK Christian Wölbl

Podliga vzhod

Tokrat so se tudi Globašani vpisali med zmagovalce, saj so premagali Klopinj in zaslužno odnesli domov obe točki. Gola za Globasnico sta dosegla Pasterk in Pleschgatternig.

Tudi Bilčovs je na tujem premagal nasprotnika, ki velja za favorita v tej skupini. Za Bilčovs sta bila uspešna Quantschnig in Smeraldo.

Klopinj : Globasnica
St. Michael/Lav. : Bilčovs

0 : 2 (0 : 0)
1 : 2 (0 : 1)

1. razred D

Šmihel : Sele
Dobrla vas : Gurnitz
Grebij : Železna Kapla

0 : 1 (A. Malle)
2 : 5
4 : 0

2. razred E

SAK II : Kriva Vrba

2 : 3 (2 : 2)

Nesrečen poraz ekipe SAK II, ki pa je le po krivdi vratarjev izgubila tekmo. Mladi, še neizkušeni napadalci še niso sposobni izkoristiti vseh možnosti, ki se jim nudijo. Gola za SAK sta dala E. Hren in S. Tiganj.

Dve tretjini igralcev je mlajših od 19 let, zato od njih ne smemo pričakovati čudežev in stalnih zmag.

ZA NAŠE PLANINCE

Piše Lubo Urbajs

Na prečudovito Sleme (1900 m)

Kdor še ni bil na 1900 metrov visokem Slemenu, enem najlepših koticov v Julijskih Alpah, z nepopisnim razgledom na stene nad dolino Tamarja (podalšek doline smučarskih skakalnic), katerega zaključuje drzno oblikovani Jalovec, ta naj ne zamudi te priložnosti in se poda v ta čudovit svet, ki je tokrat cilj naše-ga izleta.

Na Sleme je mogoče priti iz Tamarja in pa z gorskega prelaza na Vršiču (1611 m). Mi se bomo podali z Vršiča, do koder se udobno pripeljemo z avtom po 12 km dolgi mednarodni gorski cesti iz Kranjske gore. Še preden pa začnemo s turo, pa je skoraj obvezno, da na trentarski južni strani Vršiča, levo nad cesto, obiščemo znano planinsko postojanko, Tigarjev dom (61620 m). Od doma gremo nato nekaj metrov nazaj po cesti in na levo kre-

nemo na stezo, ki se v okljukih strmo vije na sedlo Vratice (1807 m). Na poti proti Vratice se nam pridruži steza od malo nižje ležeče Erjavčeve kočice (1515 m). S sedla gremo nekoliko navzdol, nato pa nekaj časa skoraj na isti višini visoko nad Malo Pišnico korači-

Čudovita narava na Slemenu

mo proti jugu, nato še majhen vzpon in že smo na območju Slemena. Ta prekrasni svet, ki ga krasijo majhna jezera, na gladini katerih se zrcalijo viso-

ki macesni, dajejo temu kraju res pravljico podobno. Ne le pogled na ponosni Jalovec (2645 m) ki je eden najlepših (znane fotografije), marveč tudi na navpične stene nad Tamarjem, človeka, tudi neplaninca navduši, da z drugačnimi očmi gleda na gorski svet. Tudi

pogled nazaj, od koder smo prišli, se za Vratice ustavi na skalnatem zidu Julijcev, ki se razteza od Špika preko mogočne Škrlatice do Prisoj-

nika (Prisanka), vrste strmih sten, ki niso vsakomur dostopne. Ta razgled s Slemena ne slovi zaman kot največja čudovila v Sloveniji.

Z začudenjem sem vedno opazoval in občudoval visokoraščene macesne in se spraševal, kako je to sploh mogoče. Po vsej verjetnosti je narava na Slemenu obdarjena z blagodejnimi vremenskimi vplivi, ki omogočajo tako bujno rast.

Po povratku s Slemena na Vršič priporočam, da se na poti domov ustavite nekoliko nižje pri Erjavčevi koči (1514 m) in jo obiščete. Koča se nahaja na z macesni poraščenem griču nekaj deset metrov desno od ceste. Staro, večkrat prenovljeno kočico iz leta 1901 (takrat se je imenovala Voss Hütte), so leta 1987 podrli in na istem mestu zgradili novo. Zaradi izredne lege – izhodišča točka za razne ture v skupinah Prisojnika, Razorja in Jalovca – je zelo obiskana. Ker pa je vse leto odprta, je hkrati tudi pomembna smučarska postojanka. Z dolino je povezana s telefonom. Tudi od Erjavčeve kočice, kot sem že

omenil, lahko nastopimo turo na Sleme.

Čeprav sem bil na Slemenu že večkrat, me še vedno vleče gor. Zakaj ne bi tudi vi uživali teh lepot. Obiščite ga, ne bo vam žal, in ne pozabite s seboj vzeti fotoaparata!

Tura je lahka in v eni uri in pol ste na cilju!

Izlet na planino

SPD Bilka v Bilčovsu in Slovensko planinsko društvo v Celovcu

vabita na izlet

na Lammersdorfsko kočico (Lammersdorfer Hütte)

v ponedeljek, 15. 6. t. l.

Odhod z osebnimi avtomobili ob 9. uri izpred društvene sobe v Bilčovsu. Vožnje je 60 km, mitnina 55 šil, hoja do vrha Jufen traja 45 minut.

Ob 11. uri na vrhu maša Prijave:

Anton Valentinitich, tel. 2274